

<<Ինտեր Ա.Կ.Վ.Ա.>>ՍՊ ընկերության կողմից Արարատի մարզի Մասիս խոշորացված համայնքի Սիփանիկ վարչական շրջանի տարածքում գործող ձկնաբուծարանի արտադրական հզորությունների ընդլայնման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտ

<< Ինտեր Ա.Կ.Վ.Ա >> ՍՊԸ

Տնօրեն Կարեն Գրիգորյան

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.1 Ձեռնարկողի մասին տեղեկություն.....3

1.4 Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը (արտադրական հզորություններ, օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր, տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ)8

1.4.1 Նախատեսվող գործունեության նկարագիր.....8

1.4.7 Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում15

2.ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ ԵՎ ԻՐԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԽԵՄԱՆ16

2.1 ՖԻԶԻԿԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ.....16

2.2 ԿԼԻՄԱՆ.....17

2.3 Օդային ավազան18

2.4 Ջրային ռեսուրսներ19

2.5 Հողերի նկարագիրը21

Կենդանական աշխարհ.....26

2.8 Թափոնների կառավարում33

3 ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՌՄԱՆԸ, ՆՎԱԶԵՑՄԱՆՆ ՈՒ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ.....34

3.1 ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ՓՈՒԼ – ԶԿՆԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԱՌԱՋԱՑԱԾ ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԱՂՏՈՏՈՒՄ34

3.2 ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ35

3.2.1 ՄԹՆՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՕԴ.....35

3.2.2 ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՄՆԵՐ35

3.2.3 ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՄՆԵՐ35

3.2.4 ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ36

4. ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԼԱՆ37

ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ.....38

ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ /ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ/ ՊԼԱՆ.....39

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ.....41

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ42

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1.1	Ձեռնարկողի մասին տեղեկություն	
1.2	Ձեռնարկող՝	<<Ինտեր Ա.Կ.Վ.Ա.>> ՍՊԸ
1.3	Ձեռնարկողի իրավաբանական հասցեն՝	Մասիս, Սիփանիկ 20-րդ փողոց 2
1.4	Ձեռնարկողի փաստացի գործունեության հասցեն՝	Մասիս, Սիփանիկ 20-րդ փողոց 2
1.5	Նախատեսվող գործունեության վարչական տարածքը՝	Արարատի մարզ, Մասիս խոշորացված համայնքի Սիփանիկ վարչական շրջան

1.2 Հապավումներ

ՀՀ՝	Հայաստանի Հանրապետություն
ՓԲԸ՝	Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն
ՍՊԸ՝	Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն
ՊՈԱԿ՝	պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն

Իրավական հիմքերը

Նախատեսվող գործունեության կազմակերպումն իրականացվելու է բնապահպանության բնագավառում ՀՀ ստանձնած միջազգային պարտավորություններով և ՀՀ օրենսդրության (օրենքների և ենթօրենսդրական ակտերի) այն պահանջներով, որոնք առնչվում են շրջակա միջավայրի պահպանության և մասնավորապես նախատեսվող գործունեության կարգավորման հետ: Դրանցից հիմնականներն են՝

1. ՀՀ Հողային օրենսգիրք (02.5.2001թ.),
2. ՀՀ Ջրային օրենսգիրք (04.6.2002թ.),
3. «Թափոնների մասին» ՀՀ օրենք (24.11.2004 թ.),
4. «Վարչական իրավախախտումների մասին» ՀՀ օրենք (07.02.2012թ.),
5. «Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք (01.11.1994թ.),
6. «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք (21.06.2014թ),
7. «Բնապահպանական վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենք (11.04.2005թ),
8. «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենք (30.05.2001թ),
9. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 6 մայիսի 2002թ. N 138 հրաման «Աղմուկն աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում և բնակելի կառուցապատման տարածքներում» N2 – III – 11.3 սանիտարական նորմերը հաստատելու մասին»
10. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 25 հունվարի 2010թ. N 01-Ն հրաման «Հողի որակին ներկայացվող հիգիենիկ պահանջներ N 2.1.7.003-10 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին»
11. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 17 մայիսի 2006 թվականի N 533-Ն հրաման «Աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում թրթռման (վիբրացիայի) հիգիենիկ նորմերը ՀՆN 2.2.4-009-06 հաստատելու մասին»
12. «Հայաստանի Հանրապետության մաքսային տարածքով փոխադրման համար արգելված եվ սահմանափակումների ենթակա ապրանքների ցանկերը հաստատելու, լիազոր մարմիններ սահմանելու եվ ապրանքների արտահանման եվ (կամ) ներմուծման լիցենզիաների ու թույլտվությունների տրամադրման շրջանակային կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 25.12. 2014 թ-ի N 1524-Ն որոշում,
13. «Հայաստանի Հանրապետության մաքսային տարածքով փոխադրման համար արգելված եվ սահմանափակումների ենթակա որոշ ապրանքների ցանկերը, ապրանքների արտահանման եվ ներմուծման լիցենզիայի եվ հայտի ձեվերը հաստատելու, որոշ ապրանքների արտահանման եվ ներ-մուծման լիցենզիաների տրամադրման առանձնահատկությունները սահմանելու եվ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի մարտի 15-ի N 327-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին» 05.02.2015 թ-ի N 90-Ն որոշում,

14. ՀՀ կառավարության 2003 թվականի հունվարի 30-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում վտանգավոր թափոնների գործածության գործունեության լիցենզավորման կարգը հաստատելու մասին» N 121-Ն որոշում,

15. ՀՀ բնապահպանության նախարարի 2006 թվականի դեկտեմբերի 25-ի «Ըստ վտանգավորության դասակարգված թափոնների ցանկը հաստատելու մասին» N 430-Ն հրաման:

16. «Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-211, 27.11.2006թ.),

17. «Կենդանական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-52, 03.04.2000թ.),

18. «Բուսական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-22, 23.11.1999թ.),

19. ՀՀ կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ.-ի N71-Ն որոշում,

20. ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ.-ի N72-Ն որոշում,

21. ՀՀ կառավարության 2008 թվականի օգոստոսի 14-ի «Հայաստանի Հանրապետության բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» N 967- Ն որոշում,

22. ՀՀ կառավարության 2014 թվականի սեպտեմբերի 25-ի «Հայաստանի Հանրապետության բնության հատուկ պահպանվող տարածքների ռազմավարությունը, պահպանության և օգտագործման բնագավառում պետական ծրագիրը և միջոցառումները հաստատելու մասին» N1059-Ա որոշում,

23. «Հայաստանի Հանրապետության բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 14.08.2014թ.-ի N781-Ն որոշումը:

24. ՀՀ կառավարության 27.05.2015թ.-ի N764-Ն որոշում (շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր տնտեսական վնասի գնահատման և հատուցման կարգը):

1.3 Նախատեսվող գործունեության նպատակը եվ հիմնավորումը

Շրջակա միջավայրի վրա մարդկային գործունեության վնասակար ազդեցության կանխման, կենսոլորտի կայունության պահպանման, բնության և մարդու կենսագործունեության ներդաշնակության պահպանման համար կարևորագույն նշանակություն ունի յուրաքանչյուր նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության ճշգրիտ և լիարժեք գնահատումը: Գործունեության բնապահպանական գնահատումը պետք է ներառի ուղղակի և անուղղակի ազդեցության կանխորոշումը, նկարագրությունը և հիմք հանդիսանա դրանց կանխարգելման կամ հնարավոր նվազեցման պարտադիր միջոցառումների մշակման համար:

<<Ինտեր Ա.Կ.Վ.Ա.>>ՍՊ ընկերությունը Արարատի մարզի Մասիս խոշորացված համայնքի Սիփանիկ բնակավայրի 22-րդ փողոց 1-ին նրբանցք 7 և 20-րդ փողոց 2 հասցեներում իրականացնում է ձկնաբուծական գործունեություն: Ընկերությունը մտադիր է ընդլայնել արտադրական ծավալները, հասցնելով 1010 տ/տարի: Ընկերությանը սեփականության իրավուքով պատկանող տարածքում առկա է՝ Պահեստ – 40,5 քմ, Ջրավազան – 2193,6 քմ, Տեխնիկական շինություն – 60,6 քմ, Ջրավազան – 2070,6 քմ, Ջրավազան – 87,6 քմ, Պահակատուն – 10,4 քմ, Ձկնաձեցման լճակ – 1400 քմ

Ձկնաձեցման առու – 174 քմ, Ձկնաձեցման լճակ – 1400 քմ, Սանհանգույց – 3 քմ, Ձկնաձեցման լճակ – 5931,65 քմ, Ձկնաձեցման լճակ – 2692,16 քմ, Պարիսպ – 102,25քմ:

Ընկերության տարածքում նոր կառուցապատում չի նախատեսվում:

Ընկերության ջրօգտագործումն իրականացվում է 03.11.2022թ. N0244-22 1-2-Ջ/Կ-Ս-Ե Ջրօգտագործման թույլտվության պայմաններին համապատասխան՝ 6 խորքային հորերից, 87092.0 խմ/օր / կամ 1010.0լ/վրկ ծախսով/: Լճակներում ջուրը շրջանառվելուց հետո հեռացվում է Հրազդան գետ:

2014թ.-ի հունիսի 21-ի "Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին" ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի համաձայն նախատեսվող գործունեությունը հանդիսանում է Գ կատեգորիայի գործունեության տեսակ և ենթակա է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության:

Ձկնաբուծարանի աշխատաքային նախագծի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հայտը մշակված է "Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության

գնահատման և փորձաքննության մասին" ՀՀ օրենքի և բնապահպանական ոլորտի այլ նորմատիվատեխնիկական ակտերի համաձայն:

Բնապահպանական ազդեցության գնահատման այս զեկույցը նկարագրում է նախատեսվող գործողությունները, բնապահպանական ելակետային պայմանները, հնարավոր ազդեցությունները, բնապահպանական ազդեցության գնահատման շրջանակը: Բնապահպանական ազդեցության գնահատումը պատրաստվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն:

1.4 Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը (արտադրական հզորություններ, օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր, տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ)

1.4.1 Նախատեսվող գործունեության նկարագիր

<< **Ինտեր Ա.Գ.Վ.Ա** >>ՍՊ ընկերությունը Արարատի մարզի Մասիս խոշորացված համայնքի Սիփանիկ բնակավայրի 22-րդ փողոց 1-ին նրբանցք 7 և 20-րդ փողոց 2 հասցեներում իրականացնում է ձկնաբուծական գործունեություն:

<<**Ինտեր Ա.Գ.Վ.Ա**>>ՍՊ ընկերությունը Արարատի մարզի Սիփանիկ վարչական շրջանում իրականացնում է ձկնաբուծական գործունեություն: Ընկերությունը մեծացնում է արտադրական ծավալները համապատասխանեցնելով N0244-22 1-2-Ձ /Կ-Ս-Ե ջրօգտագործման թույլտվության պահանջներին և ջրօգտագործման թույլտվության անբաժանելի մաս կազմող պայմանների 3 և 4-րդ կետերին :

Տարածքը իրենից ներկայացնում է կառուցապատված տարածք :

Ընկերությունը զբաղվում է ծիածանային իշխան և թառափ տեսակի ձկան աճեցմամբ: Ջրավազանների համար ջրառն իրականացվում է 6 խորքային հորից: Հեռացվող կեղտաջրերը լցվում են Հրազդան գետ:

Ընկերության Սիփանիկ բնակավայրի 22-րդ փողոց 1-ին նրբանցք 7 հասցեում առկա է՝ Պահեստ – 40,5 քմ, Ջրավազան – 2193,6 քմ, Տեխնիկական շինություն – 60,6 քմ, Ջրավազան – 2070,6 քմ, Ջրավազան – 87,6 քմ, Պահակատուն – 10,4 քմ, Ձկնաճեցման լճակ – 1400 քմ: Սանհանգույց – 3 քմ, Ձկնաճեցման լճակ – 5931,65 քմ, Ձկնաճեցման լճակ – 2692,16 քմ, պարիսպ – 102,25քմ:

Ընկերության 20-րդ փողոց 2 հասցեում առկա է՝ Մանրաձկան արտադրամաս – 118.8 քմ, Ձկնաճեցման լճակներ – 215. 2 քմ, Ձկնաճեցման լճակներ – 34. 4 քմ, Զուգարան – 1. 2 քմ, Ձկնաճեցման լճակներ – 20. 4 քմ, Ձկնաճեցման լճակներ – 20. 4 քմ, Ձկնաճեցման լճակներ – 20. 4 քմ, Ձկնաճեցման լճակներ – 20. 4 քմ, Ձկնաճեցման լճակներ – 20. 4 քմ, Ձկնաճեցման լճակներ – 1316. 1 քմ, Ձկնաճեցման լճակներ – 903 քմ, Ձկնաճեցման լճակներ – 2142.5 քմ, Ձկնաճեցման լճակներ – 886. 2 ք. մ, Արտադրամաս – 131. 4 քմ, Ծածկ – 26. 1 քմ, Պարիսպ – 26. 1 քմ, 46. 9 խմ:

Մանրաձկից մինչև ապրանքային ձկան աճեցման ցիկլը տևում է մոտ 1 տարի: Իշխան ձկան հաշվարկով մեկ ձկան համար մինչև 1կգ աճեցնելու համար կպահանջվի 1.8 կգ կեր, իսկ ստերիլետի հաշվարկով՝ 3.2 կգ: Ընկերության տարեկան արտադրողականությունը կհասնի 1010 տ:

Լճակների վրա տեղադրված են աէռատորներ ջուրը անհրաժեշտ թթվածնով հագեցնելու համար:

Ավազաններ ջրամատակարարումը իրականացվում է ջրօգտագործման թույլտվության պայմաններին համապատասխան՝ 6 խորքային հորերից, 87092.0 խմ/օր /

կամ 1010.0լ/վրկ ծախսով: Օգտագործվող ջրաքանակի ավելացում չի սպասվում, ավազաններում շրջանառվելուց հետո համաձայն ջրօգտագործման թույլտվության հեռացվում է Հրազդան գետ:

Ընկերության տարածքում աշխատողների համար նախատեսված է հանդերձարան, ցնցուղարան, զուգարան և հանգստի սենյակ:

Ձկնաբուծարանի մոտակա բնակելի շենք շինություններից գտնվում է 300մ և ավել հեռավորության վրա:

Արարատի մարզ
Միփանիկ համայնք
Հատված կադաստրային քարտեզից
Կադաստրային ծածկագիր՝ 03-085-0025-0076
Մասշտաբ 1: 1500

Կողորդինատներ								
	X	Y		X	Y		X	Y
1	8445125.8771	4437629.3640	10	8445080.0647	4437707.9026	19	8445009.0297	4437724.9987
2	8445122.9891	4437629.6811	11	8445067.6019	4437709.3758	20	8444993.6760	4437595.1004
3	8445108.8793	4437631.2301	12	8445067.7779	4437710.8654	21	8445050.3720	4437587.9693
4	8445081.0304	4437634.2875	13	8445068.4615	4437716.6481	22	8445070.5104	4437585.4363
5	8445081.9820	4437642.3376	14	8445068.7195	4437718.8311	23	8445075.4328	4437584.8171
6	8445082.6863	4437648.2961	15	8445068.7430	4437719.0297	24	8445097.0731	4437582.0953
7	8445082.7678	4437648.9854	16	8445035.0880	4437722.5071	25	8445179.4896	4437571.7291
8	8445077.8777	4437649.7136	17	8445033.6013	4437722.6608	26	8445188.5512	4437622.4833
9	8445080.2639	4437707.8790	18	8445009.0532	4437725.1973	27	8445187.3555	4437622.6146

սպասարկման գրասենյակ

Կ.Տ

Արարատի մարզ
Սիփանիկ համայնք
Հատված կադաստրային քարտեզից
Կադաստրային ծածկագիր՝ 03-085-0028-0063
Մասշտաբ 1: 2000

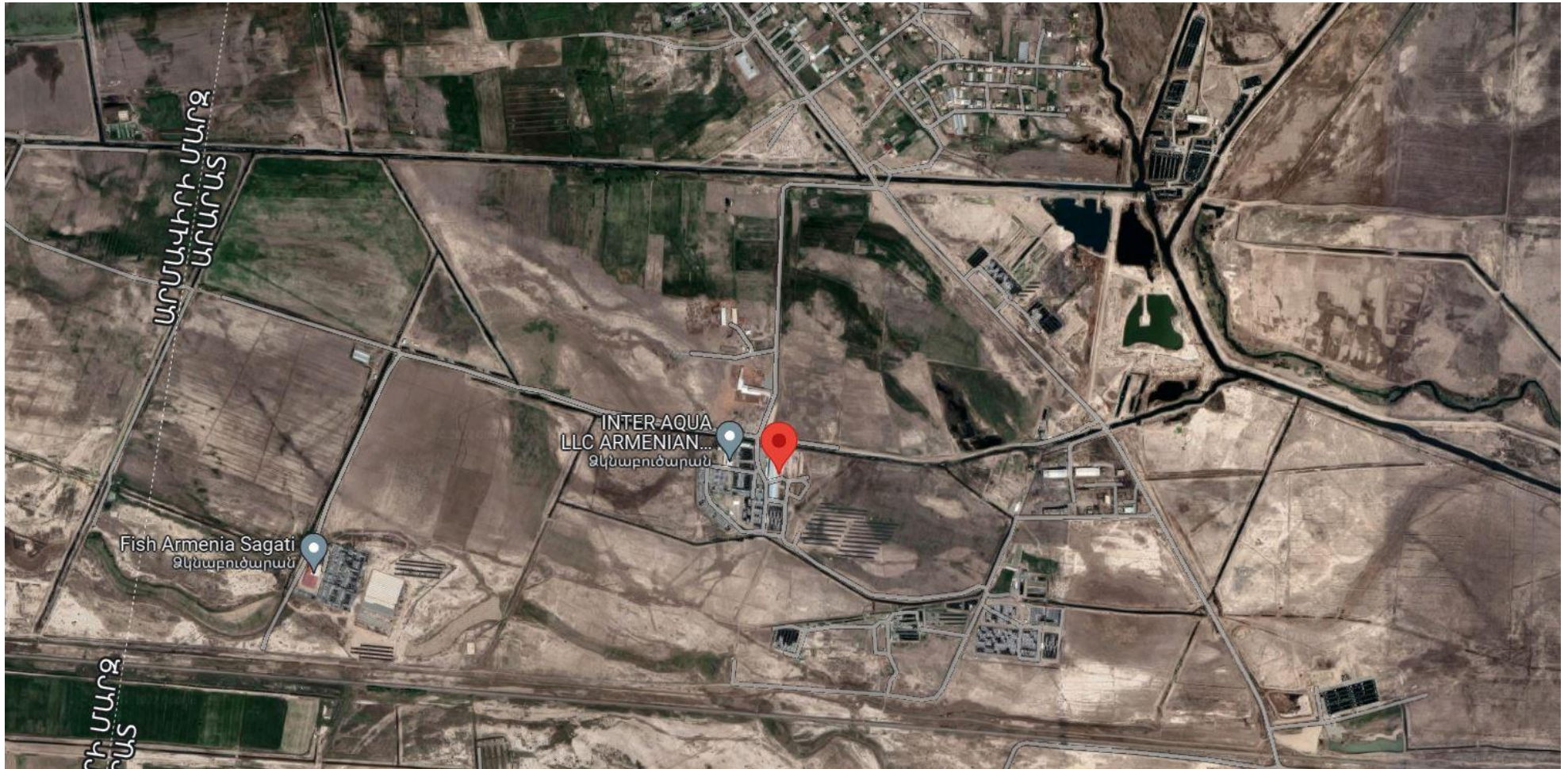
Կադաստրի
կոմիտե

Կողորդինատներ								
	X	Y		X	Y		Y	
1	8445826.9012	4437263.0714	11	8445780.7599	4437325.9167	21	8445636.3039	4437329.1057
2	8445827.4566	4437269.4339	12	8445759.2766	4437329.6498	22	8445585.6452	4437211.0690
3	8445830.7136	4437306.7565	13	8445746.7234	4437329.6498	23	8445574.0532	4437186.6637
4	8445831.4095	4437314.7262	14	8445734.0583	4437328.9539	24	8445817.9529	4437160.5448
5	8445831.6307	4437317.2659	15	8445715.6845	4437329.0450	25	8445818.5628	4437167.5338
6	8445829.6416	4437317.5166	16	8445697.0077	4437339.6814	26	8445821.2915	4437198.7999
7	8445826.7262	4437318.0176	17	8445684.5536	4437339.8777	27	8445821.9404	4437206.2347
8	8445823.8681	4437318.5088	18	8445668.6689	4437338.3378	28	8445824.4295	4437234.7564
9	8445789.6866	4437324.3827	19	8445650.8530	4437339.0188	29	8445824.5487	4437236.1211
10	8445785.9316	4437325.0280	20	8445643.1112	4437341.4362			

սպասարկման գրասենյակ

Կ.Տ

Վեց գործող խորքային հորերի կոորդինատներն են

X= 40°04'13.7" Y=44°21'24.7"

X= 40°04'09.6" Y=44°21'22.8"

X= 40°04'13.9" Y=44°21'19.3"

X= 40°04'16.2" Y=44°21'17.5"

X= 40°04'03.8" Y=44°21'50.0"

X= 40°04'03.5" Y=44°21'54.3"

1.4.7 Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում

Աշխատողների սանիտարա-կենցաղային կարիքների համար անհրաժեշտ թարմ ջրի ծախսի տարեկան ծավալը կկազմի

- a) կենցաղային և տնտեսական ջրածախսը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝
- b) $W_{\text{բ.տ.}} = (n \times N + n_1 \times N_1) \times T$, որտեղ
- c) n – ԻՏ աշխատողների, ծառայողների թվաքանակն է՝ 1 մարդ
- d) N – ԻՏԱ ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.016 մ³օր/մարդ
- e) n_1 – սպասարկող աշխատողների թվաքանակն է՝ 4 մարդ
- f) N_1 – սպասարկողների ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.025 մ³օր/մարդ
- g) T – աշխատանքային օրերի թիվն է՝ 365 օր
- h) $W_{\text{բ.տ.}} = (1 \times 0.016 + 4 \times 0.025) \times 450 = 42.3$ խմ/շին. ժամ.:

Ընդամենը ջրօգտագործումը կկազմի 42.3 խմ/շին.ժամ:

Ընկերությունում խմելու ջուրը մատակարարվում է պայմանագրային հիմունքներով, իսկ տնտեսակենցաղային ջրերը հեռացվում է Մելորացիա ՓԲԸ հետ կնքած պայմանագրի համաձայն Հրագրան գետ:

Ընկերությունը հանդիսանում է <<ՀԷՑ>> բաժանորդ էլեկտրամատակարարումը կիրականացվի համաձայն պայմանագրի(Պայմանագիրը կցվում է):

Տարածքում գազաֆիկացում չի նախատեսվում, ջեռուցման համար կօգտագործվեն էլեկտրական սարքեր:

2. ՆԱԽԱՏԵՄՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ ԵՎ ԻՐԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՍԽԵՄԱՆ

2.1 ՖԻԶԻԿԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Միփանիկ վարչական շրջանը գտնվում է Արարատի մարզի Մասիսի խոշորացված համայնքի տարածքում: Հեռավորությունը մարզկենտրոն Արտաշատից կազմում է 23կմ: Գյուղը տեղադրված է Արարատյան դաշտում, Հրազդան գետի ձախափնյա հովտում: Ծովի մակարդակից ունի 828 մ բարձրություն:

Երկրաբանական Տարածքի երկրաբանական կառուցվածքին մասնակցում են վերին պլիոցենից մինչև ժամանակակից հասակի նստվածքների համախմբեր, որոնք հիմնականում ներկայացված են հրաբխային, հրաբխա-նստվածքային ֆացիաներով:

Ժամանակակից ռելիեֆի ձևավորման պատմությունը սկսվում է վերին պլիոցենի ժամանակներից, երբ միոցենի նստվածքների հողմնահարված, էրոզիոն-դենուդացիոն մակերեսին սկսվել են տեղադրվել վերին պլիոցենի հասակի հրաբխային ապարներ, ինչպես նաև չորրորդական և ժամանակակից առաջացումներ:

Արարատի մարզի բնության հուշարձանների ցանկ

12	«Դաշտաքար» քարանձավ	Արարատի մարզ, Դաշտաքար գյուղից 02 կմ հվ, Անահավատքար լեռան հս լանջին, հիմքից 400 մ բարձրության վրա
13	«Անանուն» շերտավոր նստվածքներ	Արարատի մարզ, Տիգրանաշեն-Պարույր Սևակ գյուղերի ճանապարհի 17-րդ կմ-ի վրա
14	«Անանուն» անտիկլինալ ծալք	Արարատի մարզ, Երևան-Մեղրի խճուղու 81-րդ կմ (Տիգրանաշեն-Պարույր Սևակ հատվածի 15-րդ կմ)
15	«Անանուն» անտիկլինալ ծալք	Արարատի մարզ, Երևան-Մեղրի խճուղու 81-րդ կմ (Տիգրանաշեն-Պարույր Սևակ հատվածի 15-րդ կմ)
11	«Անձավիկ» քարանձավ	Արարատի մարզ, Վեղի քաղաքից մոտ 20 կմ հս-արլ, Ուխտուակունք գետի աջ ափին, Դարբանդ գետի հետ միախառնման տեղից 08 կմ հոսանքով վեր, 40 մ գետի հունից բարձր, ծ.մ-ից 2100 մ բարձրության վրա

2.2 ԿԼԻՄԱՆ

Միփանիկ համայնքը գտնվում է Արարատյան դաշտավայրում:

Ուսումնասիրվող տարածքը մտնում է տաք կլիմայական գոտու մեջ և ունի շոգ ամառով և ցուրտ անհողմային ձմեռով խիստ մայրցամաքային կլիմա: Օդի բացարձակ առավելագույն ջերմաստիճանը կազմում է +42°C, իսկ նավագագույնը՝ -30°C: Գերակշռում են միջին արագությունների 7,2մ/վրկ արագության քամիները (մ/կ Զվարթնոց): Քամու ճնշումը հասնում է մինչև 45 կգուծ/մ2: Մթնոլորտային տեղումների քանակը կազմում է 316մմ: Չյան ծածկույթի հաստությունը հասնում է 58սմ, ճնշումը՝ 70 կգուծ/մ2: Հողի սառչելու առավելագույն խորությունը հասնում է 60սմ (մ/կ Երևան-Էրեբունի):

Ստորև բերված են օդերևութաբանական դիտարկումներով պայմանավորված որոշ կլիմայական տվյալներ (http://www.mud.am/lows/files/26_10_11_h.pdf):

Օդի ջերմաստիճանն՝ ըստ Երևանի «Զվարթնոց» օդերևութաբանական կայանի դիտարկումների, °C

Բնակավայր	Բարձրությունը ծովի մակարդակից, մ	Օդի միջին ամսական ջերմաստիճանն ըստ ամիսների, °C												Միջին տարեկան	Բացարձակ նվազագույն	Բացարձակ առավելագույն
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
Երևան «Զվարթնոց»	854	-3.7	-1.3	5.9	13.1	17.5	22.2	26.3	25.8	20.7	13.3	5.9	-0.2	12.1	-30	42

Օդի հարաբերական խոնավությունն՝ ըստ Երևանի «Զվարթնոց» օդերևութաբանական կայանի դիտարկումների, %

Բնակավայր	Օդի հարաբերական խոնավություն, %														
	Ըստ ամիսների												Միջին տարեկան	Միջինը ժամը 13-ին	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		Ամենացուրտ ամսվա	Ամենաշոգ ամսվա
Երևան «Զվարթնոց»	81	76	64	57	58	50	47	46	50	63	74	82	62	67	30

Մթնոլորտային տեղումները և ձնածածկույթն՝ ըստ Երևանի «Զվարթնոց» օդերևութաբանական կայանի դիտարկումների

Բնակավայր	Տեղումների միջին ամսական քանակը, մմ օրական առավելագույնն՝ ըստ ամիսների												Չյան ծածկույթը			
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Տարեկան	10-օրյա max, սմ	Օրերի թիվ	Ջրի max. քանակը ձյան մեջ, մմ
Երևան «Զվարթնոց»	<u>25</u> 18	<u>21</u> 24	36 34	<u>39</u> 30	<u>42</u> <u>20</u>	<u>19</u> 24	<u>12</u> 21	9 14	10 22	25 33	<u>25</u> 23	<u>23</u> 16	286 34	-	-	-

2.3 Օդային ավազան

Միփանիկ համայնքի մթնոլորտային օդի վրա ազդեցություն կարող են ունենալ հիմնականում ավտոմայրուղու տրանսպորտային միջոցների արտանետումները:

ՀՀ տարածքում օդային ավազանի ֆոնային աղտոտվածությունը վերահսկվում է “Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիտորինգի կենտրոն” ՊՈԱԿ (Էկոմոնիտորինգ) կողմից:

Միփանիկ համայնքում մշտական (ստացիոնար) դիտակայաններ կամ պասիվ նմուշառիչներ չեն տեղադրված և օդային ավազանի աղտոտվածության վերաբերյալ հրապարակված տվյալներ չկան:

Որոշակի պատկերացում բնակավայրերի օդային ավազանների աղտոտվածության մասին կարելի է ստանալ հաշվարկային եղանակով: Դրա համար “Էկոմոնիթորինգ”-ը առաջարկում է համապատասխան ձեռնարկ-նախագիշակ: Ըստ այդ նախագիշակի մինչև 10 հազար բնակչությամբ բնակավայրերի համար, որոնց թվին է դասվում Միփանիկ վարչական շրջանը, օդի ֆոնային աղտոտվածության ցուցանիշներն են²

- Փոշի՝ 0.2 մգ/մ³;
- Ծծմբի երկօքսիդ՝ 0.02 մգ/մ³;
- Ազոտի երկօքսիդ՝ 0.008 մգ/մ³;
- Ածխածնի օքսիդ՝ 0.4 մգ/մ³:

2.4 Ջրային ռեսուրսներ

ՀՀ տարածքում ջրային ռեսուրսների ֆոնային աղտոտվածությունը նույնպես վերահսկվում է <<Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն>> ՊՈԱԿ-ի կողմից:

Միփանիկ համայնքը գտնվում է Հրազդան գետի ջրահավաք ավազանում՝ Արարատյան ջրավազանային կառավարման տարածքում:

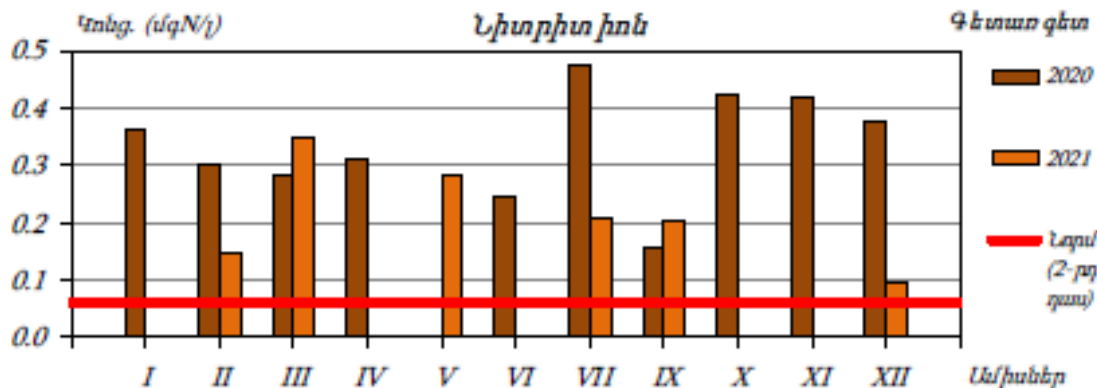
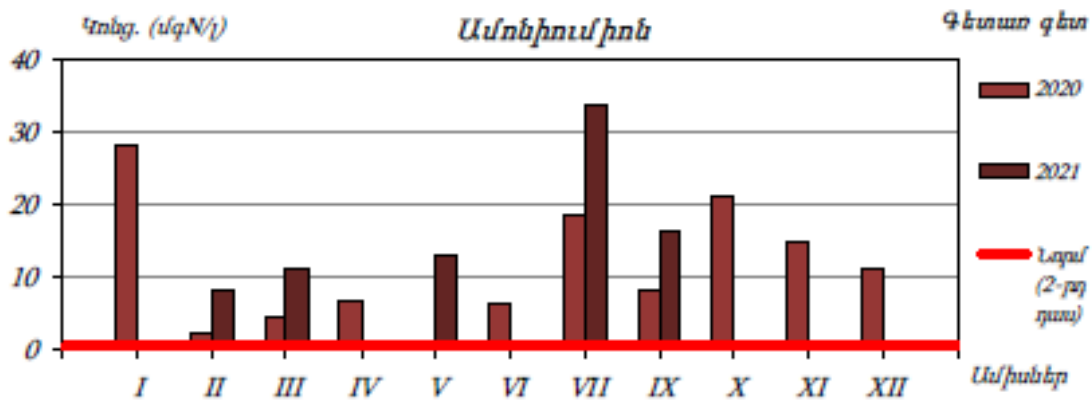
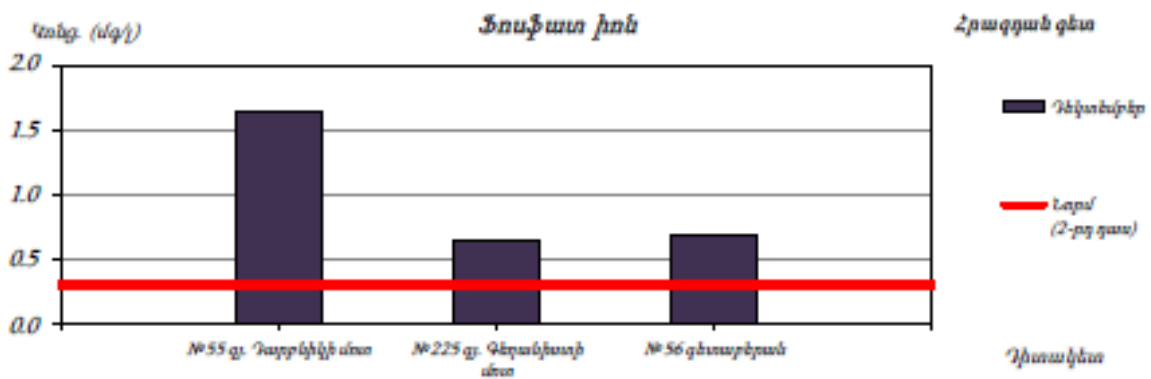
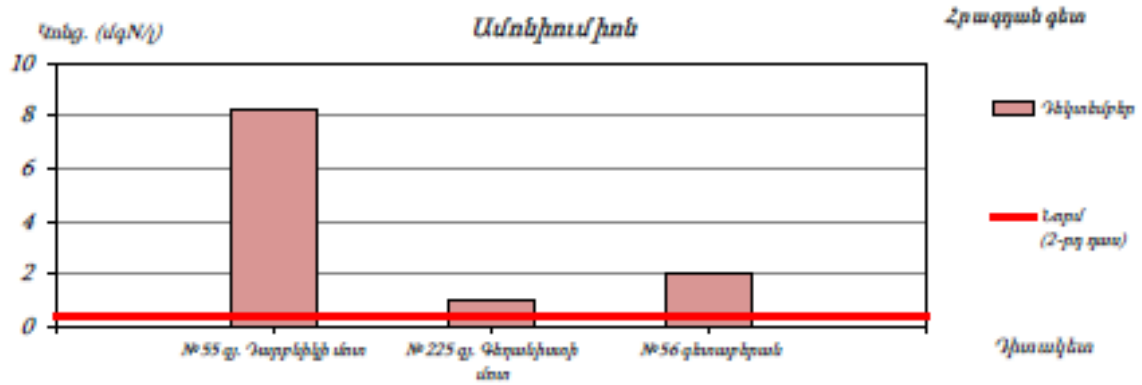
Արարատյան ջրավազանային կառավարման տարածք

Արարատյան ՋԿՏ-ը ներառում է Ագատի, Արփայի և Վեդիի գետավազանները: Այստեղ ջրային ռեսուրսների աղտոտման աղբյուրներ են հանդիսանում հիմնականում կոմունալ-կենցաղային կեղտաջրերը: 2021 թվականին Արարատյան ՋԿՏ-ում մակերևութային ջրերի որակի մոնիթորինգն իրականացվել է 12 դիտակետում, որոնցից 16.7%-ում ջրի որակը գնահատվել է 2-րդ դաս և 50%-ում՝ 3-րդ դաս, 25%-ում՝ 4-րդ դաս, 8.3%-ում՝ 5-րդ դաս:

Նախորդ տարվա համեմատ 2021 թվականին ջրի որակի էական փոփոխություն չի նկատվել, բացառությամբ Վեդի գետի՝ Արարատից ներքև դիտակետի, որտեղ ջրի որակը 3-րդ դասից դարձել է 5-րդ դաս, Արփա գետի՝ Եղեգնաձորից վերև և Արենիից ներքև դիտակետերի, որտեղ ջրի որակը 3-րդ դասից դարձել է 4-րդ դաս, Եղեգիս գետի՝ Շատինից ներքև դիտակետի, որտեղ ջրի որակը 3-րդ դասից դարձել է 4-րդ դաս:

Ստորերկրյա ջրերի քանակի մոնիթորինգն իրականացվել է 23 դիտակետում, որից 10-ում՝ նաև որակի մոնիթորինգ: 2020 թվականին այս ՋԿՏ-ից ջրառը կազմել է 217.1 մլն մ³, որից 49%- բաժին է ընկնում մակերևութային ջրերին, 51%-ը՝ ստորերկրյա ջրերին: Ջրօգտագործումն իրականացվել է հիմնականում ոռոգման (44.1%), ձկնաբուծության (43.7%), և խմելու (7.8%) նպատակներով: Գետերի մեջ հարակից համայնքների տարածքներում թափվում են տնտեսակենցաղային հոսքաջրերի մի մասը, ինչը հանդիսանում է գետերի աղտոտվածության հիմնական աղբյուրը:

Ըստ ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության “Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն” ՊՈԱԿ 2021թ շրջակա միջավայրի մասին ամփոփ տեղեկագրի տվյալների:

Գետերը դասվում են “միջակ” (Վեդի, Ագատ) և “վատ” (Հրազդան) կարգավիճակի դասին:

Արարատյան արտեզյան ավազանում առանձնացվում են 3 ջրատար շերտ, որոնք միմյանցից մեկուսացված են որոշակի երկրաբանական պայմաններով: Ամենախորը՝ երրորդ հորիզոնն է, որն ընկած է 90-400 մետր խորության վրա: Երկրորդ հորիզոնն ընկած է 30-70 մետր խորության վրա, իսկ առաջինը՝ 20-30 մետր խորության վրա:

2.5 Հողերի նկարագիրը

Հողերը

Տարածաշրջանում հանդիպում են հողածածկի հետևյալ տիպերը.

- ❖ Բաց շագանակագույն խճաքարային տեղ-տեղ կարբոնատային ցեմենտացած
- ❖ Կիսաանապատային գորշ խճաքարային տեղ-տեղ կարբոնատային
- ❖ Պլեոհիդրոմորֆ կապակցված մնացորդային ալկալիացած աղակալած:

2.7 Կենսաբազմազանություն

Միփանիկ համայնքի տարածքը գտնվում է Երևանի ֆլորիստիկ շրջանում, անապատային-կիսաանապատային գոտում:

Կենսաբանական ռեսուրսներ: Կիսաանապատային գոտու կենսառեսուրսները աչքի չեն ընկնում իրենց բազմազանությամբ, սակայն կերհանդակները ներկայացված են օշինդրային, օշինդրա-էֆեմերային, օշինդրա-հացազգային, օշինդրա-օշանային և օշանայինբուսական համակեցություններով: Ուտելի և համեմունքային բույսերից կարելի է նշել բոխին, շրեշը, շուշանը, դանձիլը: Եթերայուղատու բույսերից են ուրցը, անթառամը, օշինդրը: Բնական խեժով հարուստ են հատկապես տրագականտային գազերը: Որսի օբյեկտ են համարվում լորը, քարիկաքավը, մի շարք ջրլողթռչուններ /սևփարփար, մեծուզակ, փոքրսուզակ, կոնչան բադ, մոխրագույն բադ և այլն:

Մարզի բուսականության առավել տարածված տեսակներից են կիսաանապատային, տափաստանային տեսակները, որոնք զբաղեցնում են տարածքի հյուսիս-արևելյան և հարավ-արևմտյան մասերը:

Մարզի կլիմայական պայմանները թույլ են տալիս այդ հողերի վրա աճեցնել տեխնիկական, այգեգործական և մերձարևադարձային, ինչպես նաև հացահատիկային կուլտուրաներ:

Բուսական աշխարհ: Նախատեսվող Անապատային չորասեր բուսականության բնորոշ բուսատեսակներից են շորան, բալախը, սարսազան որոնք դիմանում են աղակալմանը: Քաղաքի հարավային մասում գերակշռում է հալոֆիտային, հալոքսեռոֆիտանապատային բուսականությունը - *Salsola eticoides*, *S. dendroides*, *S. nitraria*, *Haiocnemumstrobilaceum*: Արևելքում օշինդրա-էֆեմերային կիսաանապատային բուսականության գերակշռությամբ - *Artemisia fragrans*, *Kochiaprostrata*, *Capparis herbacea*, *Ceratoides papposa*, *Atraphaxi sspinosa*, *Rhamnus paiiasii*, *Tanacetum argyrophyllum*, *Poa bulbosa*, տեսակներ - *Bromus*, *Aegilops*, *Eremopyrum*, *Alyssum*: Կիսաանապատային գոտու համար բնորոշ բուսատեսակներից են՝ օշինդր բուրավետը, օշան գորշ, օշան հավամրզանման, գեղածնկիկ մատիտեղանման, լերդախոտ ալեհեր, ավելաբույսգետնատարած: Հազվագյուտ և անհետացող գիպսոֆիտ անապատային բուսական ֆորմացիաներ՝ *Cephalorrhynchustakhtadzhianii*, *Zygophyllumatriplicoides*:

Մարզի տարածաշրջանին բնորոշ են՝ կտավատազգիները (Linaceae), մեխակազգիները (Caryophyllaceae):

Ճլորիցտիկ շրջանում հանդիպում են նաև. «Salsola ericoides», «Kochia prostrata», «Atraphaxi spinosa», «Rhamnus pallasii», Euphorbiaceae ընտանիքի էնդեմիկ տեսակը՝ «Euphorbia vedica»՝ իշակաթնուկ վեղիի:

Մարզի տարածքում հանդիպող և անհետացող բուսական տեսակների վերաբերյալ տեղեկատվությունը վերցված է ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հունվարի 29-ի N72-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ բույսերի Կարմիր գրքից:

Էնդեմիկ տեսակն է՝ իշակաթնուկ ազգիներ (Euphorbiaceae):

Աղյուսակում բերված է նաև յուրաքանչյուր բույսի տեսակի պահպանության կարգավիճակները, ըստ Կարմիր գրքում կատարված կատեգորիաների դասակարգման (կրիտիկական վիճակում գտնվող տեսակ (CR), վտանգված տեսակ (EN), խոցելի տեսակ (VU)): Հաշվի առնելով այն, որ սնկերի պահպանությունը զգալիորեն տարբերվում է բույսերի պահպանությունից, Կարմիր գրքում ընտրվելիք 40 տեսակի սնկերի նկարագրերը ներկայացվել են մակրոսկոպիկ սնկերի համար միջազգայնորեն ընդունված 6 կատեգորիայով՝ անհետացած /EX/, անհետացման եզրին գտնվող /NT/, կրիտիկական վիճակում գտնվող /CR/, վտանգված /EN/, խոցելի /VU/, տվյալներն անբավարար են վիճակը գնահատելու համար /DD/:

Աղյուսակ 3.4. Պահպանության կարիք ունեցող ֆլորայի տեսակները

Հ/հ	Բույսերի անվանումը		Պահպանության կարգավիճակները ըստ Կարմիր գրքի
	Հայերեն	Լատիներեն	
Ծածկասերմեր – Angiospermae			
Խնկեղեգազգիներ – Acoraceae			
1	Խնկեղեգ ճահճային	Acorus calamus L.	EN
Հովվափողազգիներ – Alismataceae			
2	Նետախոտ նետախոտանման	Sagittaria sagittifolia L.	CR
Հովանոցավորներ – Apiaceae			
3	Օշակ մերկ	Dorema glabrum Fisch. & C.A.Mey.	CR
4	Գինեձաղիկ գազարատերև	Oenanthe silaifolia M. Bieb.	CR
Բարդաձաղկավորներ - Asteraceae			
5	Վարդատերեփուկ մուշկային	Amberboa moschata (L.) DC.	EN

6	Տերեփուկ երևանյան	<i>Centaurea erivanensis</i> (Lipsky) Bordz.	VU
7	Տերեփուկ արմատազամբյուղային	<i>Centaurea rhizocalathium</i> (K.Koch) Tchich.	EN
8	Շարդինիա խոշորապտուղ	<i>Chardinia macrocarpa</i> K.Koch	VU
9	Կանգար վարդագույն	<i>Gundelia rosea</i> M.Hossain & R.A.Al-Taey.	EN
10	Կղմուխ Օշեի	<i>Inula aucheriana</i> DC. (= <i>I. seidlitzii</i> Boiss.)	EN
11	Կաթնուկ Թախտաջյանի	<i>Lactuca takhtadzhianii</i> Sosn.	EN
12	Խինձ գորովանի	<i>Scorzonera gorovanica</i> Nazarova	EN
Գաղտրիկազգիներ -Boraginaceae			
13	Ռոխելիա սրտաձևաբաժակ	<i>Rochelia cardiosepala</i> Bunge	EN
Խաչածաղկավորներ – Brassicaceae			
14	Երուկաստրում Թախտաջյանի	<i>Erucastrum takhtajanii</i> V. I. Dorof.	EN
15	Երեքօրնիկ պարսկական	<i>Hesperis persica</i> Boiss.	EN
16	Նվարդակ քնարածև	<i>Lepidium lyratum</i> L.	EN
17	Կեղծանկաթաթիկ դիխոտոմիկ	<i>Pseudoanastatica dichotoma</i> (Boiss.) Grossh.	EN
Թելուկազգիներ– Chenopodiaceae			
18	Ճակնդեղ բաժանապտուղ	<i>Beta lomatogona</i> Fisch. et C. A. Mey.	CR
19	Բիններգիա շուրջաթև	<i>Bienertia cycloptera</i> Bunge	CR
20	Աղածաղիկ կուլպական	<i>Halanthium kulpianum</i> (K. Koch) Bunge.	EN
21	Միկրոկնեմում մարգանսանման	<i>Microcnemum coralloides</i> (Loscos et Pardo) Font-Quer	EN
22	Օշան Օշեի	<i>Salsola aucheri</i> (Moq.) Bunge ex Iljin	EN
23	Օշան թաղիքային	<i>Salsola tomentosa</i> (Moq.) Spach	EN
Շնդեղազգիներ – Colchicaceae			
24	Խլոպուզ ընձյուղավոր	<i>Merendera sobolifera</i> Fisch. & C.A.Mey.	CR
Իշակաթնուկազգիներ – Euphorbiaceae			
25	Իշակաթնուկ հալեպական	<i>Euphorbia aleppica</i> L.	CR
Լոբազգիներ – Fabaceae			
26	Գազ կորաեղջյուրավոր	<i>Astragalus camptoceras</i> Bunge (= <i>A. bungei</i> Winkl. et Fedtsch.)	EN
27	Գազ թավոտ	<i>Astragalus eriopodus</i> Boiss. (= <i>A.</i>	EN

		mandenovae Akhv. et Mirz., ined)	
28	Գազ բժավոր	<i>Astragalus guttatus</i> Banks et Sol. (=A. striatellus Pall. ex M. Bieb.)	EN
29	Գազ կարյազինի	<i>Astragalus karjagini</i> Boriss.	EN
30	Գազ տարօրինակ	<i>Astragalus paradoxus</i> Bunge	EN
31	Գազ Սուկաշովի	<i>Astragalus sukaczewii</i> Derv. et Jelenevsky	VU
32	Գազ վեդու	<i>Astragalus vedicus</i> Takht. (= <i>Astragalus karabaghensis</i> Bunge subsp. <i>vedicus</i> (Takht.) Takht.)	EN
33	Կուրկուրան կարճաթև	<i>Hedysarum micropterum</i> Bunge	VU
34	Կորնգան հայաստանի	<i>Onobrychis hajastana</i> Grossh.	EN
Հիրիկազգիներ – Iridaceae			
35	Հիրիկ նրբագեղ	<i>Iris elegantissima</i> Sosn.	EN
36	Հիրիկ մուսուլմանական	<i>Iris musulmanica</i> Fomin	EN
Կնյունազգիներ – Juncaceae			
37	Կնյուն սուր	<i>Juncus acutus</i> L.	EN
Փիփերթազգիներ – Malvaceae			
38	<i>Malvella sherardiana</i> (L.) Jaub. Մոլոշիկ Ժերարի	<i>Lomatogonium carinthiacum</i> (Wulf.) A.Br.	EN
Ջրահարսազգիներ – Najadaceae			
39	Ջրահարս փոքր	<i>Najas minor</i> L.	VU
Հացազգիներ – Poaceae			
40	Արմատագլխիկ արևելյան	<i>Rhizocephalus orientalis</i> Boiss.	VU
Տորոնազգիներ – Rubiaceae			
41	ԺոբերգիաՍովիչի	<i>Jaubertia szovitsii</i> (DC.) Takht. (= <i>Neogaillonia szovitsii</i> (DC.) Lincz)	VU
42	Լեպտունիս մազանման	<i>Leptunis trichodes</i> (J.Gay) Schischk.	EN
Խլածաղկազգիներ – Scrophulariaceae			
43	Խոնդատ մերկացողուն	<i>Verbascum nudicaule</i> (Wyd.) Takht.	EN

Անմիջապես ձկնաբուծարանի կառուցման համար հատկացված տարածքում էնդեմիկ, ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակներ չկան:

Կենդանական աշխարհ

Տարածքը հարուստ է կիսասանապատային գոտուն բնորոշ սողուններով, ինչպիսին են միջերկրածովային կրիան /*Testudograeca*/, բարեկազմ օձ ազուլի մողեսը /*Ophisopselegans*/, Շտրաուլի /*Eremiasstrauchi*/ և Անդրկովկասյան /*E. pleskei*/ մողեսիկները, Անդրկովկասիան թաքիրային կլորագլուխը /*Phrynocephalushelioscopuspersicus*/, մողեսաօձը /*Malpolonmonspessulannus*/, վզնցավոր /*Eirenis-collaris* / և հայկական /*E. punctatolineatus* / էյրենիսները, կարմրափոր սահնօձ կամշահմարը / *Coluberschmidtii*/ և կապարագույն սահնօձը /*C. nummifer*/, Անդրկովկասյան գյուրգան /*Viperalebetina*/: Կրծողներից – սովորական /*Microtusarvalis*/ և հասարակական /*M. socialis*/ դաշտամկները, հարավային /*Merionesmeridianus*/, փոքրասիական /*M. blackleri*/ և Վինոգրադովի / *M. vinogradovi* / ավազամկները: Կատվազգիներից - եղեգնակատուն /*Felischaus*/: Ջրաճահճային էկոհամակարգերում հանդիպում են Կասպիական կրիան/*Mauremiscaspica*/ և լճագորտը/*Ranaridibunda*/:

Նշված համայնքային տարածքներում հանդիպում են ամենուր ողնաշարավորներից՝ լճագորտ, մողես, սովորական լորտու, տնային ճնճղուկ, մոխրագույն ագռավ, կաչաղակ, սովորական և հասարակ դաշտամուկ, մոխրագույն առնետ, անողնաշարավորներից՝ անձրևորդ, մրջյուն, մեղու, ծղրիդ, ճոխկ, մորեխ, փայտոջիլ, կապտաթիթեռ, մոծակ, սենյակային և դաշտային ճանճեր:

Կենդանիների էնդեմիկ տեսակներն են՝ հայկական մկնիկ, կովկասյան տարավուն:

Աղյուսակում բերված են մերձավոր տարածքներում պահպանության կարիք ունեցող կենդանիների տեսակները:

Աղյուսակում բերված է նաև յուրաքանչյուր տեսակի պահպանության կարգավիճակները, ըստ Կարմիր գրքում կատարված կատեգորիաների դասակարգման (անհետացած տեսակ (EX), տարածաշրջանում անհետացած տեսակ (RE), կրիտիկական վիճակում գտնվող տեսակ (CR), վտանգված տեսակ (EN), խոցելի տեսակ (VU), սովյալների անբավարարություն (DD)):

Աղյուսակ 3.5. Պահպանության կարիք ունեցող ֆաունայի տեսակները

Հ/հ	Կենդանիների անվանումը		Պահպանության կարգավիճակները ըստ Կարմիր գրքի
	Հայերեն	Լատիներեն	
Միջատներ – Insecta			
1	Մեծաչք ճպուռ Կարգ Ճպուռներ Ընտանիք Նետիկներ	Lestes macrostigma (Eversmann, 1836) - Odonata - Coenagrionidae	VU
2	Միմպեկմա ճպուռ Կարգ Ճպուռներ Ընտանիք Նետիկներ	Sympecma paedisca (Brauer, 1877) - Odonata - Coenagrionidae	VU
3	Վան Բրինկի նետիկ Կարգ Ճպուռներ Ընտանիք Նետիկներ	Coenagrion vanbrinkae Lohmann, 1993 - Odonata - Coenagrionidae	VU
4	Ուբադիժճպուռ Կարգ՝ Ճպուռներ Ընտանիք՝ Գոմֆիդներ	Gomphus ubadschii Schmidt, 1953 - Odonata – Gomphidae	VU
5	Սևծովյան ճպուռ Կարգ՝ Ճպուռներ Ընտանիք՝ Իսկական ճպուռներ	Libellula pontica Selys, 1887- Odonata - Libellulidae	EN
6	Սատունինի սկոտոդրիմադուգա. Կարգ՝ Ուղղաթևեր Ընտանիք՝ Ծղրիդներ	Scotodrymadusa satunini (Uvarov, 1916)- Orthoptera – Tettigoniidae	CR
7	Արարատյան որդան կարմիր Կարգ՝ Հավասարաթևեր Ընտանիք՝ Հսկա որդաններ	Porphyrophora hammelii Brandt – Homoptera- Margarodidae	CR
8	Ռուբենյանիբնդեռիկ Կարգ՝ Կարծրաթևեր կամ Բզեզներ Ընտանիք՝ Թերթիկաբեղավորներ	Adoretus rubenyani Kalashian, 2002 - Coleoptera - Scarabaeidae	EN
9	Կեղծ խոտային չրխկան Կարգ՝ Կարծրաթևեր կամ Բզեզներ Ընտանիք՝ Չրխկաններ	Cardiophorus pseudogramineus Mardjanian, 1977 - Coleoptera – Elateridae	EN
10	Նմանաձև ծաղկեփռեղեղեր Կարգ՝ Կարծրաթևեր կամ Բզեզներ	Cteniopus persimilis Reitter, 1890 – Coleoptera- Alleculidae	EN

	Ընտանիք՝ Ծաղկեփռուկներ		
11	Բոգաչևի սևամարմին Կարգ՝ Կարծրաթևեր կամ Բզեզներ Ընտանիք՝ Սևամարմիններ	Ectromopsis bogatchevi (Khnzoryan, 1957) – Coleoptera – Tenebrionidae	CR
12	Նեղ սևամարմին Կարգ՝ Կարծրաթևեր կամ Բզեզներ Ընտանիք՝ Սևամարմիններ	Laena constricta Khnzorian, 1957 - Coleoptera - Tenebrionidae	EN
13	Ավրորինա դեղնաթիթեռ Կարգ՝ Թեփուկաթևեր կամ Թիթեռներ Ընտանիք՝ Ճերմակաթիթեռներ	Colias aurorina Herrich- Schaffer, [1850] - Lepidoptera - Pieridae	VU
14	Մոմաբույսիմեղու Կարգ՝ Թաղանթաթևեր Ընտանիք՝ Մեզախիլիդներ	Osmia cerinthides F. Morawitz, 1876 - Hymenoptera - Megachilidae	VU
15	Երկարալեզու մեղու Կարգ՝ Թաղանթաթևեր Ընտանիք՝ Անթոֆորիդներ	Tetralonia macroglossa Illiger, 1806 - Hymenoptera – Anthophoridae	EN
16	Հսկա գիշաճանձ Կարգ՝ Երկթևեր Ընտանիք՝ Գիշաճանձեր	Satanas gigas Eversmann, 1885 - Diptera – Asilidae	VU
ՍՈՂՈՒՆՆԵՐ- REPTILIA			
17	Երկարատ սցինկ, Կարգ ՄՈՂԵՄՆԵՐ Ընտանիք Սցինկեր	Eumeces schneideri (Daudin, 1802) , SAURIA, Scincidae	VU
18	Անդրկովկասյան մողեսիկ, Ընտանիք Իսկական մողեսներ	Eremias pleskei Bedriaga, 1907, Lacertidae	CR
19	Սատունինի սևագլուխ ռինիտկալամուս, Կարգ ՕՁԵՐ, Ընտանիք Լորտուներ	Rhynchocalamus melanocephalus satunini (Nikolsky,1899),SERPENTES, Colubridae	VU
20	Կովկասյան կատված, Կարգ ՕՁԵՐ, Ընտանիք Լորտուներ	Telescopus fallax (Fleschmann, 1831),SERPENTES, Colubridae	VU

ԹՈՉՈՒՆՆԵՐ - AVES			
21	Վարդագույն հավալուսն, Կարգ՝ ԹԻԱՎՈՏԱՅԻՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Հավալուսններ	Pelecanus onocrotalus Linnaeus,1758, PELECANIFORMES, Pelecanidae	VU
22	Մեծ ձկնկուլ, Կարգ՝ ԹԻԱՎՈՏԱՅԻՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Ձկնկուլներ	Phalacrocorax carbo Linnaeus, 1758, PELECANIFORMES, Phalacrocoracidae	VU
23	Փոքր ձկնկուլ, Կարգ՝ ԹԻԱՎՈՏԱՅԻՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Ձկնկուլներ	Phalacrocorax pygmaeus Pallas, 1773, PELECANIFORMES, Phalacrocoracidae	VU
24	Ճչան կարապ, Կարգ՝ ՍԱԳԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Բադեր	Cygnus cygnus (Linnaeus, 1758) , ANSERIFORMES, Anatidae	VU
25	Մոխրագույն սագ, Կարգ՝ ՍԱԳԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Բադեր	Anser anser (Linnaeus, 1758) , ANSERIFORMES, Anatidae	VU
26	Կարմրախածի սագ, Կարգ՝ ՍԱԳԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Բադեր	Branta ruficollis (Pallas, 1769) , ANSERIFORMES, Anatidae	EN
27	Կարմիր բադ, Կարգ՝ ՍԱԳԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Բադեր	Tadorna ferruginea (Pallas, 1764) , ANSERIFORMES, Anatidae	VU
28	Լայնակտուց բադ, Կարգ՝ ՍԱԳԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Բադեր	Anas clypeata Linneus, 1758, ANSERIFORMES, Anatidae	VU
29	Մարմարյա մրտիմն, Կարգ՝ ՍԱԳԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Բադեր	Marmaronetta angustirostris Menetries, 1832, ANSERIFORMES, Anatidae	EN
30	Սպիտակաաչք սուգաբադ, Կարգ՝ ՍԱԳԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Բադեր	Aythya nyroca (Gueldenstadt, 1770) , ANSERIFORMES, Anatidae	VU
31	Սպիտակաճակատ սագ, Կարգ՝ ՍԱԳԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Բադեր	Anser albifrons (Scopoli, 1769) , ANSERIFORMES, Anatidae	VU
32	Գառնանզղ (Մորուքավոր անզղ),	Gypaetus barbatus Linnaeus,	VU

	Կարգ՝ ԲԱԶԵԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Ճուռակներ	1758, FALCONIFORMES, Accipitridae	
33	Գիշանգղ, Կարգ՝ ԲԱԶԵԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Ճուռակներ	Neophron percnopterus Linnaeus, 1758, FALCONIFORMES, Accipitridae	EN
34	Սպիտակագլուխ անգղ, Կարգ՝ ԲԱԶԵԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Ճուռակներ	Gyps fulvus (Hablizl, 1783) , FALCONIFORMES, Accipitridae	VU
35	Սև անգղ, Կարգ՝ ԲԱԶԵԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Ճուռակներ	Aegipus monachus (Linnaeus, 1766), FALCONIFORMES, Accipitridae	EN
36	Օձակեր արծիվ, Կարգ՝ ԲԱԶԵԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Ճուռակներ	Circaetus gallicus (J. F. Gmelin, 1788) , FALCONIFORMES, Accipitridae	VU
37	Տափաստանային մկնաճուռակ, Կարգ՝ ԲԱԶԵԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Ճուռակներ	Circus macrourus (S. G. Gmelin, 1771), FALCONIFORMES, Accipitridae	EN
38	Եվրոպական ճնճղաճուռակ, Կարգ՝ ԲԱԶԵԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Ճուռակներ	Accipiter brevipes (Severtzov, 1850), FALCONIFORMES, Accipitridae	VU
39	Տափաստանային արծիվ, Կարգ՝ ԲԱԶԵԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Ճուռակներ	Aquila nipalensis orientalis Hodgson, 1833, FALCONIFORMES, Accipitridae	VU
40	Բլրային արծիվ, Կարգ՝ ԲԱԶԵԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Ճուռակներ	Aquila heliaca Savigny, 1809, FALCONIFORMES, Accipitridae	VU
41	Քարարծիվ, Կարգ՝ ԲԱԶԵԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Ճուռակներ	Aquila chrysaetos (Linnaeus, 1758), FALCONIFORMES, Accipitridae	VU
42	Աղավնաբազե, Ենթատեսակ Falco columbarius aesalon (Tunstall, 1771) Կարգ՝ ԲԱԶԵԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Բազեններ	Falco columbarius Linnaeus, 1758, Falco columbarius aesalon (Tunstall, 1771), FALCONIFORMES, Falconidae	DD

43	Սուլթանական հավ, Ենթատեսակ՝ <i>Porphyrio porphyrio caspius</i> (Hartert, 1917) Կարգ՝ ԿՌՈՒՆԿԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Ջրահովվիկներ	<i>Porphyrio porphyrio</i> (Linnaeus, 1758), <i>Porphyrio porphyrio caspius</i> (Hartert, 1917), GRUIFORMES, Rallidae	DD
44	Կոցար-կաչաղակ, Կարգ՝ ՔԱՐԱԴՐԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Կոցար-կաչաղակներ	<i>Haematopus ostralegus</i> Linnaeus, 1758, CHARADRIIFORMES, Haematopodidae	VU
45	Ճախրուկ, Կարգ՝ ՔԱՐԱԴՐԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Քարադրներ	<i>Chettusia gregaria</i> Pallas, 1771, CHARADRIIFORMES, Charadriidae	EN
46	Մեծ արորիկ, Կարգ՝ ՔԱՐԱԴՐԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Սորակոցարներ	<i>Numenius arquata</i> (Linnaeus, 1758) , CHARADRIIFORMES, Scolopacidae	VU
47	Կրկնակոցար, Կարգ՝ ՔԱՐԱԴՐԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Սորակոցարներ	<i>Gallinago media</i> (Latham, 1787), CHARADRIIFORMES, Scolopacidae	VU
48	Ոտնացուպիկ, Ենթատեսակ՝ <i>Himantopus himantopus himantopus</i> (Linnaeus, 1758) Կարգ՝ ՔԱՐԱԴՐԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Բզակտուցներ	<i>Himantopus himantopus</i> (Linnaeus, 1758), <i>Himantopus himantopus himantopus</i> (Linnaeus, 1758) , CHARADRIIFORMES, Recurvirostridae	VU
49	Բզակտուց Կարգ՝ ՔԱՐԱԴՐԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Բզակտուցներ	<i>Recurvirostra avosetta</i> Linnaeus, 1758, CHARADRIIFORMES, Recurvirostridae	VU
50	Մարգագետնային ծիծառակոցար Կարգ՝ ՔԱՐԱԴՐԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Ծիծառակոցարներ	<i>Glareola pratincola</i> (Linnaeus, 1766), CHARADRIIFORMES, Glareolidae	VU
51	Բվեճ, Ենթատեսակ՝ <i>Bubo bubo interpositus</i> (Rothschild and Hartert, 1910) Կարգ՝ ԲՎԱՆՄԱՆՆԵՐ, Ընտանիք՝ Բվեր	<i>Bubo bubo</i> (Linnaeus, 1758), Ենթատեսակ՝ <i>Bubo bubo interpositus</i> (Rothschild and Hartert, 1910), STRIGIFORMES, Strigidae	VU
52	Ներկարար, Կարգ՝ ԲՎԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Բվեր	<i>Coracias garrulus</i> (Linnaeus, 1758), CORACIIFORMES, Coraciidae	VU

	Ենթատեսակ՝ <i>Coracias garrulus garrulus</i> (Linnaeus, 1758) Կարգ՝ ՆԵՐԿԱՐԱՐԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Ներկարարներ	1758), <i>Coracias garrulus garrulus</i> (Linnaeus, 1758) , CORACIIFORMES, Coraciidae	
53	Կարմրակատար շամփրուկ, Կարգ՝ ՃՆՃՂՈՒԿԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Շամփրուկներ	<i>Lanius senator</i> (Linnaeus, 1758) , PASSERIFORMES, Laniidae	VU
54	Սպիտակափող սոխակ, Կարգ՝ ՃՆՃՂՈՒԿԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Կեռնեխներ	<i>Irania gutturalis</i> (Guerin, 1843) , PASSERIFORMES, Turdidae`	DD
55	Հնդկական եղեգնաթռչնակ, Կարգ՝ ՃՆՃՂՈՒԿԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Շահրիկներ	<i>Acrocephalus agricola</i> (Jerdon, 1845) , PASSERIFORMES, Sylviidae	EN
56	Ժայռային դրախտապան, Կարգ՝ ՃՆՃՂՈՒԿԱՆՄԱՆՆԵՐ Ընտանիք՝ Դրախտապաններ	<i>Emberiza buchanani</i> Blyth, 1844, PASSERIFORMES, Emberizidae	VU
ԿԱԹՆԱՍՈՒՆԵՐ - MAMMALS			
57	Դալի ավազամուկ, Կարգ՝ ԿՐԾՈՂՆԵՐ Ընտանիք՝ Ավազամկնանմաններ	<i>Meriones dahli</i> Shidlovski, 1962, RODENTIA, Gerbillidae	VU
58	Փոքր ճագարամուկ, Կարգ՝ ԿՐԾՈՂՆԵՐ Ընտանիք՝ Ճագարամկնանմաններ Ենթատեսակ՝ Արալիխի փոքր ճագարամուկ	<i>Allactaga elater</i> Lichtenstein, 1825, RODENTIA, Allactagidae, <i>Allactaga elater aralychensis</i> Satunin, 1901	EN

Անմիջապես ձկնաբուծարանի համար նախատեսված տարածքում ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված կենդանիների տեսակներ չկան:

2.8 Թափոնների կառավարում

Շահագործման փուլ

Ձկնարդյունաբերական կազմակերպություններում առաջացող թափոնների կառավարումն իրականացվում է ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարի 2022 թվականի հուլիսի 27-ի N 262-Լ հրամանով հաստատված ուղեցույցի պահանջներով:

Ձկնարդյունաբերական կազմակերպություններում կարող են գոյանալ Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության նախարարի 2006 թվականի հոկտեմբերի 26-ի N 342-Ն հրամանով հաստատված ցանկում ներառված հետևյալ թափոնատեսակները.

- 1) կենցաղային աղբ /ծածակագիրը՝ 9120040001004/՝ 1.2 տ, որը կհավաքվի աղբահավաք կոնտեյներներում և պայմանագրային հիմունքներով կտեղափոխվի մոտակա աղբավայր,
- 2) «Մննդամթերքի արտադրության հոսքաջրերի նստվածք» թափոնատեսակի ծածկագիրը՝ 11139030 02 00 4, մոտավոր քանակը տարեկան 100 կգ:

Ձկնաբուծության համար նախատեսված ջրավազաններում գոյացող թափոնը՝ կերի ավելցուկից և ձկան արտաթորանքների պինդ զանգվածից գոյացող նստվածքը, համապատասխան մշակումից հետո կարող է ծառայել որպես բարձրարժեք պարարտանյութ:

3 ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՌՄԱՆԸ, ՆՎԱԶԵՑՄԱՆՆ ՈՒ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

3.1 ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ՓՈՒԼ – ՁԿՆԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԱՌԱՋԱՑԱԾ ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԱՂՏՈՏՈՒՄ

Ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ արտադրված ձկան ամեն տոննայի դիմաց շրջակա միջավայր է արտանետվում 132 կգ ազոտ և 25 կգ ֆոսֆոր:

Ձկնաբուծարանից չյուրացված կերը և ձկների չվերամշակված արտաթորանքներն ուղղակիորեն նետվում են շրջակա միջավայր և սննդարար տարրերի լրացուցիչ աղբյուր հանդիսանում: Թափոնների քանակը կախված է կերի բաղադրությունից, կերակրման ռեժիմից, կերի քանակից, կերի յուրացման չափից, ջրի մեջ կերի և արտաթորանքների կայունությունից, ջրի ջերմաստիճանից:

Մեղմացնող միջոցառումները ենթադրում են այնպիսի կերաբախշման համակարգեր, որոնք առավելագույնի կհասցնեն կերային գործակիցը և նվազագույնի՝ թափոնների գոյացումը: Ձկնակերի բաղադրության օպտիմիզացումը և ձկնակերի յուրացման աստիճանի բարձրացումը, ինչպես նաև կերի բախշման տեխնոլոգիայի բարելավումը:

Քանի որ գոյություն ունեցող ընդլայնման արդյունքում նախատեսվող լճակներում ջուրը շրջանառվելուց հետո հեռացվում է Հրազդան գետ այնտեղ խառնման արդյունքում տեղի է ունենում ջրում պարունակվող օրգանական միացությունների նոսրացում:

3.2 ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

3.2.1 ՄԹՆՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՕԴ

Ընկերության գործունեության ընթացքում օդային ավազան արտանետումներ չեն առաջանում:

3.2.2 ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Ջրային ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման նպատակով նախատեսվել են հետևյալ միջոցառումները.

- ջրառի բոլոր կետերն ապահովել տվյալների առցանց փոխանցմամբ ջրահաշվիչ սարքերով և տեղեկացնել շրջակա միջավայրի նախարարությանը դրանք կնքելու համար,
- հետազայում ներդնել ջրի փակ շրջանառու համակարգ:

3.2.3 ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

- Ընկերության տարածքը արդեն իսկ կառուցապատված է՝ հողային նոր աշխատանքներ չի նախատեսվում:

3.2.4 ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ

Գործունեության ընթացքում հնարավոր արտակարգ իրավիճակներն են՝

- Հրդեհի առաջացումը
- Հեղուկ նյութերի արտահոսքը
- Աշխատողների վնասվածքները
- Շահագործվող տեխնիկայի հետ վթարները:

Արտակարգ իրավիճակներին արագ արձագանքելու համար նախատեսված են հետևյալ միջոցառումները՝

- Մինչ աշխատանքների սկիզբը ուր աշխատողները, այդ թվում նաև վարորդները, անցնում են հրահանգավորում ըստ աշխատանքի անվտանգության կանոնների: Հրահանգավորումը իրականացնում է աշխատանքների ղեկավարը:
- հակահրդեհային անվտանգության միջոցառումների ապահովման նպատակով տարածքում նախատեսվում է հրշեջ հիդրանտի տեղադրում):
- Մինչ աշխատանքների սկիզբը շինարարական հարթակը և տրանսպորտային միջոցները հազեցվում են հրդեհաշիջման առաջնային միջոցներով ու դեղարկիկով, իսկ աշխատողներն անցնում են դրանց ճիշտ օգտագործմանն, ինչպես նաև առաջին բուժօգնության ցուցաբերմանն ուղղված հրահանգավորում:
- Ընկերությունում առկա վտանգավոր օբյեկտները «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված կարգով կներկայացվեն տեխնիկական անվտանգության փորձաքննությունների

Ըստ նախնական գնահատման, ապահովելով նշված միջոցառումների պատշաճ մակարդակով իրականացումը, կարելի է արտակարգ իրավիճակների և առողջապահական ռիսկը հասցնել նվազագույնի, իսկ առաջացման դեպքում արագ և արդյունավետ հակազդել դրանց:

4. ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԼԱՆ

Ձկնաբուծարանի շահագործման աշխատանքների իրականացման ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանն/մեղմացմանն ուղղված հետևյալ մշտադիտարկումները.

1. Վերահսկել կերաբախշման համակարգը
2. Ներդնել այնպիսի կերաբաշխման համակարգ որը առավելագույնի կհասցնի կերային գործակիցը և նվազագույնի՝ թափոնների գոյացումը:
3. Ձկնակերի բաղադրության օպտիմիզացումը և ձկնակերի յուրացման աստիճանի բարձրացումը, ինչպես նաև կերի բախշման տեխնոլոգիայի բարելավումը:

Բնապահպանական միջոցառումների համար նախատեսվում է տարեկան հատկացնել 750000 դրամ:

Մշտադիտարկում և բնապահպանական միջոցառումներ, շահագործման փուլ	
Ջրի անալիզների իրականացում ջրառի կետում	Եռամսյակ
Ջրի անալիզների իրականացում լճակներում	Եռամսյակ
Ջրի անալիզների իրականացում Հրազդան գետ թափման կետում	Եռամսյակ
Ջրի անալիզի իրականացում Հրազդան գետ թափման կետից հոսքն ի վար 100մ	Եռամսյակ

ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ	ՊԱՐԱՄԵՏՐԵՐ	ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՍՏՈՒԳԱԹԵՐԹԻԿ
Անասնակերի պահում		• Անասնակերը պետք է պահվի համակցված կեր ձկների համար տեխնիկական պայմանով սահմանված պահանջներով:
Ջրային ռեսուրսներ		• ջրառի բոլոր կետերն ապահովել տվյալների առցանց փոխանցմամբ ջրահաշվիչ սարքերով: • դրանք կապարակնքել, • հետազայում ներդնել ջրի փակ շրջանառու համակարգ: • Ջրի որակի վերահսկողություն

ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ /ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ/ ՊԼԱՆ

Գործողություն	Նվազեցնող միջոցառումներ	Որտեղ իրականացնել	Ինչպես իրականացնել	Ժամանակամիջոց	Կատարող
Կենցաղային աղբի առաջացում	- Աղբամանների տեղադրում - համայնքի թույլտվություն աղբի մշտական տեղակայման վերաբերյալ	Ընկերության տարածք	Արտաքին զննում	Գործունեության ողջ ընթացքում	Կապալառու, համայնքի վերահսկողություն
Աշխատանքի անվտանգություն	- Անձնակազմի ապահովում արտահագուստով և անձնական պաշտպանիչ միջոցներով	Արտադրահրապարակ	Ստուգման գործընթացներ	Աշխատանքների ողջ ընթացքում	Ընկերություն
Կանաչապատում	Կանաչ տարածքների մոնիթորինգ	Սեփական տարածք	Արտաքին զննում	մշտական	Ընկերություն

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. СНиП 2.04.02-84. Водоснабжение. Наружные сети и сооружения.
2. Сборник методик по расчету выбросов в атмосферу загрязняющих веществ различными производствами, Госкомгидромет, Ленинград, 1986.
3. Инструкция о порядке рассмотрения, согласования и экспертизы воздухоохраных мероприятий и о выдаче разрешений на выброс загрязняющих веществ в атмосферу по проектным решениям, ОНД-84-Н.

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ